

Katowice, dnia 1 lutego 2024 r.

INFORMACJA Nr 36/2023/EW

o pożarze egzogenicznym, zaistniałym w dniu 19 września 2023 r. około godziny 14⁵⁴ w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A. KWK „Borynia-Zofiówka-Bzie” Ruch „Zofiówka” w Jastrzębiu-Zdroju.

Pożar zaistniał w chodniku nadścianowym G-3 w pokładzie 410, w rejonie napędu przenośnika taśmowego typu Gwarek-1000 o numerze kopalnianym PT-4.

Pokład 410 w rejonie ściany G-5, zaliczony został do IV kategorii zagrożenia metanowego, III stopnia zagrożenia wyrzutami gazów i skał, I stopnia zagrożenia tąpnięciami, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego oraz I stopnia zagrożenia wodnego.

W pokładzie tym, pomiędzy chodnikami: nadścianowym G-3 i nadścianowym G-5, pracownicy oddziału G-4z eksploatowali ścianę G-5 o wybiegu 441 m. Na dzień 19 września 2023 r. do linii zatrzymania ściany G-5 pozostało około 10 m. Chodnik nadścianowy G-3 o średnim nachyleniu 4° wykonany został w obudowie typu ŁPCBor/12/V32 z rozstawem odrzwi co 0,8 m, stabilizowanych rozporami dwustronnego działania. Opinkę obudowy stanowiły siatki stalowe zgrzewane, typu zaczepowego. Wyrobisko, którym doprowadzano powietrze do ściany w ilości około 600 m³/min, likwidowane było wraz z postępowaniem ściany. W dniu 19 września 2023 r. chodnik nadścianowy G-3 miał długość około 62 m.

W chodniku nadścianowym G-3 zabudowane były między innymi: przenośnik zgrzebłowy typu Grot 750/S (PZP) oraz przenośnik taśmowy typu Gwarek-1000 o nr kopalnianym PT-4 (PT 4), który składał się między innymi z ułożyskowanych bębnow napędowych nr 1 i nr 2 z nałożonymi okładzinami gumowymi. Przenośnik ten podawał urobek na przenośnik taśmowy typu Internet-1000 o nr kopalnianym PT-3 (PT-3), zabudowanym w pochylni badawczej G-1 w pokładzie 410. Przenośnik ten wykorzystywany był również do transportu urobku z drążonej przez oddział GRP-6z pochylni badawczej G-1 w pokładach 409/3 i 409/4.

Rejon ściany G-5 monitorowany był między innymi czujnikami gazometrii automatycznej typu CSCO zabudowanymi w chodniku nadścianowym G-3 w odległości od 10 m do 15 m od skrzyżowania z pochylnią badawczą G-1 o nr kopalnianym 711 oraz w odległości od 10 m do 15 m przed skrzyżowaniem ze ścianą G-5 o nr kopalnianym 733.

W dniu 19 września 2023 r., na zmianie B rozpoczynającej się o godzinie 11⁰⁰, sztygar zmianowy oddziału G-4z skierował do pracy w ścianie G-5 zespół 5 pracowników do prac związanych z transportem materiałów przeznaczonych do siatkowania ściany, które prowadzone były od strony chodnika nadścianowego G-5. Przenośnik zgrzebłowy PZP oraz przenośnik taśmowy PT-4 na tej zmianie nie były przewidziane do eksploatacji. Na tej samej zmianie załoga oddziału GRP-6z drążyła pochylnię badawczą G-1 i w związku z tym sztygar tego oddziału wyznaczył pracownika do obsługi przenośnika taśmowego PT-3. Pracownik ten po przybyciu na miejsce obsługi przenośnika taśmowego PT-3 uruchomił go, co spowodowało zdalne uruchomienie przenośnika taśmowego PT-4 w chodniku nadścianowym G-3.

Około godziny 14⁵⁰, przebywający w ścianie G-5 sztygar zmianowy oddziału G-4z wraz z przodowym tej ściany zauważyli dym, który dochodził z chodnika nadścianowego G-3. Sztygar

podjął decyzję o wycofaniu się wraz z przodowym ze ściany w stronę chodnika nadścianowego G-5, a o godzinie 14⁵⁴ telefonicznie poprzez system SAT zgłosił dyspozytorowi ruchu zakładu górniczego zadymienie wyrobiska. Dyspozytor ruchu zakładu górniczego o godzinie 15²⁸ rozpoczął prowadzenie akcji ratowniczej przeciwpożarowej i związku z nią wyznaczył strefę zagrożenia obejmującą wyrobiska odprowadzające powietrze z miejsca pożaru i spowodował wycofanie 22 pracowników z tej strefy oraz skierował do akcji 2 dyżurujące zastępy ratownicze. W tym czasie dyspozytor skierował do chodnika nadścianowego G-3 od strony dopływu świeżego powietrza sztygara zmianowego w celu ustalenia przyczyny pojawienia się zadymienia. Sztygar po dotarciu do chodnika nadścianowego G-3 zauważył wydostający się ogień i dym z napędu przenośnika taśmowego PT-4. O zaistniałej sytuacji poinformował dyspozytora ruchu zakładu górniczego, a następnie przystąpił do aktywnego gaszenia pożaru przy użyciu wody z rurociągu przeciwpożarowego. Wszyscy pracownicy wycofali się bez użycia ucieczkowego sprzętu ochrony układu oddechowego. O godzinie 16²¹ prowadzenie akcji przejął kierownik ruchu zakładu górniczego. Po aktywnym ugaszeniu pożaru o godzinie 19²⁰ kierownik akcji ratowniczej zakończył prowadzenie akcji przeciwpożarowej.

Maksymalne odnotowane w czasie pożaru wartości stężeń tlenu węgla na zabudowanych w chodniku nadścianowym G-3 czujnikach gazometrii automatycznej typu CSCO o numerach kopalnianych 711 i 733, wyniosły odpowiednio 1 ppm i 3 ppm, co odpowiadało ilości tlenu węgla wynoszącym do 1,8 dm³/min.

W związku z pożarem żaden z pracowników nie zgłosił wypadku.

Przyczyną pożaru było tarcie pozostającej w ruchu taśmy przenośnikowej o nieruchomy bęben napędowy przenośnika taśmowego. Nagrzanie do wysokiej temperatury bębna napędowego spowodowało przepalenie taśmy w miejscu jej kontaktu z bębniem napędowym.

W związku z zaistniałym pożarem, Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku wstrzymał ruch zakładu górniczego w części dotyczącej eksploatacji przenośnika taśmowego typu Gwarek-1000 o numerze kopalnianym PT-4, zabudowanego w chodniku nadścianowym G-3 w pokładzie 410. Wznowienie eksploatacji tego przenośnika uwarunkował:

- usunięciem skutków pożaru egzogenicznego oraz usunięciem nagromadzonego urobku na wysięgniku tego przenośnika,
- uzyskaniem zezwolenia kierownika ruchu zakładu górniczego JSW S.A. KWK „Borynia-Zofiówka-Bzie” na eksploatację ww. przenośnika w trybie jak dla nowo oddawanych do ruchu maszyn i urządzeń.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.